

VAN EENIGE SPERWERNESTEN.

SEDERT een achttal jaren vond een Sperwer op Oranje Nassau's Oord gelegenheid in een of anderen hoogen dennentop zijn nest te bouwen. Daar kwamen dan eieren in, uit de eieren kwamen jongen en . . . nu stokt de geschiedenis. De jachtopziener; en het gebrek aan beleefde vormen van den vogel, die trots een algemeen misnoegen zijn buit greep in de directe omgeving van het Sanatorium, ziedaar twee zaken, die meer dan eens z'n jongen het leven hebben gekost.

Toch kwam hij elk jaar terug. Ik schrijf dat o.a. toe aan de inkrimping van de bosschen in de omgeving van Bennekom en Renkum, die de overblijvende terreinen vanzelf tot natuurmonumenten maakt. En als zoodanig beschouw ik dan ook in de eerste plaats het Sperwernest.

Sommige jaren was ik één van de heel weinigen, die het bestaan kenden. In zulke jaren had het broedsel wel eens een gunstig verloop.

Natuurlijk hebben we heel wat gezien en genoten! Daarvan getuigt onze foto. Waar die aan den wand hangt, duurt dat genot nog steeds voort. Zangvogels vinden dat misschien een ziekelijke liefhebberij van ons, en dat is van hun standpunt gezien zeer juist. Het is maar de vraag, of dat standpunt deugt.

Want behalve een enkele jonge Eekhoorn, een Rat, een jonge Nachtzwaluw, een Vlaamsche Gaai, waren uitsluitend zangvogels het kind van de rekening.

Eens kwam ik het bosch uit en op de vlakke Eng, waar een flinke wind stond, kwam een Sperwer met buit in zijn pooten me tegen wind tegemoet vliegen, begeleid door een stelletje kraaien. De Sperwer vloog zóó laag, dat ik besloot hem te achtervolgen. En wezenlijk haalde ik hem in en kon ten slotte hem bijna de buit ontnemen. Toen liet hij die vallen en zoo kwam ik in het moeizaam veroverde bezit van een doode musch.

Wat zijn het belangrijke verschijningen! Soms verdedigen zij kroost of eieren met ongekende durf. Door stooten — koene lijnen, dwars door de luchtige naaldhouttoppen getrokken — trachten ze den belager te intimideeren. Wezenlijk aanvallen doen ze hem niet. Toch moet hij zich niet door hun aanstellerij van de wijs laten brengen, wil hij zichzelf boven op den veertigsport ladder niet in gevaar brengen. Ik bezit een foto, waarop de moedersperwer staande op het nest, met wijdgespreide vleugels haar kroost beschermt tegen de hand van den belangstellenden indringer.

Jammer dat de foto, wegens den grooten afstand waarop hij genomen is, maar heel klein en dus onduidelijk is.

Een ander jaar blijft die verdediging geheel achterwege. Het wijfje vliegt weg en keert pas terug, als we verdwenen zijn. Wat zou toch wel de gewaarwording van zoo'n vogel zijn, als hem, bij al die bijna dagelijksche bezoeken telkens weer geen wezenlijk leed geschiedt?

We hebben er wel eens een grap van gemaakt. Elken keer als we den top van den

JONGE SPERWERS IN 'T NEST.

Sperwers opgenomen in een door ons voor tijdelijk gebruik ingericht nest. Waarschijnlijk tengevolge van het inkrimpen der bosschen in deze omgeving, vestigt zich al sedert verscheidene jaren elk voorjaar op Oranje Nassau's Oord een Sperwerpaar, waarvan al menige toeschouwer oprecht genoten heeft. Dit jaar heeft het zich gehandhaafd met toestemming van alle rechthebbenden, dus ook met die van de pachters van de jacht. Een voorbeeld, dat navolging verdient!

den in schuddende beweging wisten te krijgen, liet de vogel van verre zijn angstschrei hooren. Dan fungeerde ik zoo ongeveer voor impressario, en er ontbrak nog maar een rondgaan met een centenbusje of met de pet aan, om den indruk compleet te maken. Ook deze grap lukt het eene jaar beter dan het andere.

Eens hadden de ouden een bepaald plekje, waar al de slachtoffers voor den maaltijd werden voorbereid. Het ligt voor de hand te veronderstellen, dat het gezicht van zoo'n nest met jongen toch wel iets onsmakelijks moet opleveren. Maar die veronderstelling is totaal bezijden de waarheid. Nog nooit zag ik het prachtige witte dons ontwijld.

Op een morgen hoorde ik op vrij grooten afstand het Sperwerwifje schreien. Bij mijn overhaaste nadering zag ik, dat een Ekster er met één der eieren van doorging. De Sperwer zat op een twintig Meter afstand hulpeloos toe te zien. Van de zes eieren waren nog twee aanwezig, één lag gebroken op den grond. Die twee eieren zijn nog jonge Sperwers geworden.

In 1921 broedde op slechts weinige passen afstand van den Sperwer in een nestkastje een Roodstaartje, dat met een koekoeksei was begiftigd. Toen de Roodstaartjes op den gewonen tijd uitvlogen, bleef de jonge Koekoek alleen over, die nog lang niet in staat was zijn pleegbroeders en -zusters te volgen. Nog veertien dagen werd hij door het wifje gevoerd. Toen stierf hij, juist op den dag dat we met een spiritustoestel en een ketel aankwamen om in den stoom van kokend water te trachten de gebogen punten der slagpennen, die den vogel het vliegen onmogelijk maakten, recht te krijgen.

Zes weken leefde het Roodstaartjesgezin ongestoord onder het Sperwernest. En vóórdat het broedde, leefde het er ook.

O, zei een Sperwervijand, dan lust hij geen Roodstaarten! waarop ik antwoordde: Nou, of hij!

In 1922 en in 1921 hebben de Sperwers op O. N. Oord met toestemming van alle rechthebbenden, jagers dus inbegrepen, rustig mogen broeden. Prachtig!

Dat mijn statistieken van de zangvogels daaronder niet eenigermate lijden, zou ik niet graag beweren. Maar dat hindert niet. Het kan nog lijden.

G. WOLDA.

AVIFAUNA GOUDANA.

LIJST DER TOT DUSVERRE IN DE OMSTREKEN VAN GOUDA IN WILDEN STAAT WAARGENOMEN VOGELSOORTEN. (Slot).

102. *Falco tinnunculus tinnunculus* L. — Torenvalk.

Streeknaam: Muizenvalk.

De meest algemeene roofvogel. Deels zomergast, deels standvogel.

We treffen deze soort vooral broedend aan ten oosten van Gouda, bijvoorbeeld bij Haastrecht en Hekendorp. Hoffmann vond in 1920 bij Haastrecht een nest in een boom-